

Beheerplan voedselbos aan de Lankhorsterweg 21 te Staphorst

Inleiding.

Ongeveer een jaar geleden zijn we een epos traject in gegaan omdat we graag een overdekte rijbak willen bij ons huis en dit buiten het bestemmingsplan valt. Er wordt binnen het epos gevraagd; wat doe je terug voor de natuur?

Wij zijn eigenaar van een bosje van 2500 m² groot aan de overkant van de weg en zagen hier mogelijkheden om een meerwaarde voor de natuur te creëren door dit om te vormen tot een voedselbos.

Om hier meer over te weten te komen heb ik (Janita) de cursus 'voedselbossen op landgoederen' gevolgd. Deze cursus is onderdeel van het programma van de School voor Voedselbosbouw Overijssel. Deze cursus is heel leerzaam geweest, o.a. komt aan de orde; bodemleven en biodiversiteit, de prille economie van voedselbosbouw, voedsel op landgoederen: oude en nieuwe perspectieven.

Ons voedselbos zien we niet als een zakelijke investering, we hoeven hier niet van te leven. We zien het als een meerwaarde in het landschap voor mens en dier. Het voedselbos wordt openbaar en er komt een rustpunt en uitkijkpunt.

Omdat het een bestaand bos is en er al allerlei dieren- en plantenleven is, is het van belang dat het bos gefaseerd omgevormd wordt. Om dit op een juiste manier te doen en beter beslagen ten ijs te komen hebben we ook de mening gevraagd van Roy Schuurman van Bosbalans, dit is zijn visie op ons bos:

De ontwikkeling van het huidige bos, met daarin soorten als els, eik, berk en flink wat Amerikaanse vogelkers, tot een voedselbos kan het beste geleidelijk plaatsvinden. Deze geleidelijkheid is belangrijk voor het behoud van een goed bosklimaat, ook al is het op landschappelijke schaal een klein bosje. Het behoud van het bosklimaat heeft als voordeel dat de aan te planten voedselbos-soorten kunnen profiteren van enige beschaduwende werking van het bestaande bos. Dit heeft voordelen in droge, hete periodes. Verder heeft de wind dan een minder uitdrogend effect, omdat deze ook enigszins getemperd wordt. Een ander belangrijk voordeel van gefaseerd omvormen is dat er altijd levende bomen staat die een belangrijke functie vervullen m.b.t. het bodemvoedselweb. Boomsoorten werken samen met schimmels, zogenaamde mycorrhizae en deze mycorrhizae vervullen een belangrijke rol voor de planten en bomen in het bos. Verder is de bosbodem gebaat bij een bosklimaat dat blootstelling aan extreme weersomstandigheden tegengaat. In het kader van biodiversiteit en het belang van inheemse bomen en struiken voor ecologische waarden is de aanwezigheid van de Amerikaanse vogelkers wellicht minder wenselijk, maar deze soort speelt in dit bosje een ontzettend belangrijke rol bij de bodemvruchtbaarheid. Het strooisel van deze boom/struik draagt bij aan een goed werkende vertering van de strooisellaag en bijbehorend bodemleven. Dit is in het bos goed waar te nemen. Bovendien kan de Amerikaanse vogelkers worden gezien als een "opruimer" van depositie van bijvoorbeeld stikstof. Dat is erg gunstig voor soorten die gevoelig zijn voor depositie, omdat de Amerikaanse vogelkers op deze wijze ook een dempend effect heeft op de depositie-effecten. Door in de loop van de jaren gefaseerd verschillende delen van het bos om te vormen, waarbij kleinschalige kap en aanplant zal plaatsvinden, is het bosesysteem in stand te houden met alle voordelen die daar mee gepaard gaan, in het bijzonder de bodemvruchtbaarheid.

Wat hebben we?

Een bos van 2500 m² liggend in het Reestdal. Er groeit onder andere berk, eik, els, vogelkers en hulst. Er staan teveel bomen, ze staan te dicht op elkaar en zijn allemaal erg dun en lang daardoor zijn ze niet stabiel. Er staan ook veel dode bomen tussen.

De onder beplanting bestaat uit grassen, varens, salomonszegel, brandnetels en hier en daar wat narcissen en sneeuwklokjes.

Door het bos loopt een pad van gras, er is een composthoop en een mesthoop.

Het bos heeft een mooie strooisel laag zoals te zien op onderstaande foto.

Wat willen we?

Een voedselbos met veel diversiteit een meerwaarde voor mensen en dieren. Een rustpunt en uitkijkpunt voor fietsers en wandelaars en een pad door het bos.

De mesthoop verwijderen. De composthoop mag blijven maar op een minder zichtbare plaats met een takkenwal er omheen.

Het streven is om zoveel mogelijk oude rassen fruitbomen, notenbomen en vruchtdragende struiken aan te planten die passen in deze streek.

De onder beplanting zoveel mogelijk bos laten, misschien wat bosaardbeitjes en andere vruchtdragende bosplanten toevoegen maar geen groentes zoals je ook wel ziet in voedselbossen.

Het 'bos karakter' behouden.

Hoe gaan we dat bereiken?

Het bos moet gefaseerd worden omgevormd naar een voedselbos. Dit betekent dat we meerdere jaren kleine delen willen aanplanten. Dit onder andere om de nieuwe aanplant de beschutting van grotere bomen te bieden en de dieren die in het bosje leven genoeg bescherming te blijven bieden.

Het eerste jaar:

Weghalen van de mesthoop, op deze plaats een jaar winterrogge zaaien omdat dit een diepwortelend gewas is en de grond op deze plek verdicht is. De grond wordt op deze manier weer geschikt gemaakt voor beplanting.

Om de composthoop een takkenwal aanbrengen, dit om hem uit het zicht te hebben maar ook omdat een takkenwal veel bescherming en beschutting biedt voor allerlei kleine dieren.

4-5 plaatsen aanwijzen waar de eerste bomen en struiken geplant worden, bekijken welke bomen eventueel gekapt moeten worden om genoeg licht te creëren voor deze nieuwe aanplant.

Kappen wordt gedaan door een boomchirurg zodat er zo min mogelijk schade in het bos wordt veroorzaakt aan andere bomen en de bodem, deze mag niet verdichten door er met zware machines op te gaan.

De dode bomen moeten ook nagekeken worden door een boomchirurg, ze mogen geen gevaar vormen voor mensen die in het voedselbos zijn maar er moet zoveel mogelijk dood hout blijven staan omdat dit een voedselbron is voor de grote bonte specht die in het bos woont.

Wekelijks het graspad maaien.

Een rustpunt maken met een eco picknicktafel.

Uitkijkpunt maken met een eco bank of een 2^e eco picknicktafel.

De volgende 4 jaren:

elk jaar 2-3 plaatsen aanwijzen voor nieuwe aanplant.

Eventueel te kappen bomen op deze nieuwe plaatsen laten kappen door een boomchirurg. De boomchirurg ook de overige aanplant laten beoordelen op gevaar.

Wekelijks het graspad maaien.

Na 5 jaar:

Jaarlijks inventarissen of nieuwe aanplant nodig is.

Jaarlijks controle door boomchirurg.

wekelijks pad blijven maaien.